

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.
Előzetes ár:
Negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-tér, Haris-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Városok szövetsége.

A rendezett tanácsú városok képviselői, polgármesterek és főjegyzők, mint erről már hirt adtunk, a napokban országos tanácskozást tartottak Budapesten, kimondták annak rendjén, hogy szükségesnek látják a városok szövetségének országos megalakítását és e szövetség szervezetének tervezésére egy székebb körű bizottságot küldtek ki, amelybe városunk polgármestere, Mátéffy Ferenc drt. is bevásztották.

A városok szövetezésének — ahogy azt a városok vezető tisztviselői képzelik is el, bizonyosan kettős célja lehet. Az egyik cél az, hogy a városok polgárságának helyi köztelherviselésén lehetőleg könnyítsenek, ami csak úgy érhető el, ha a városok a kormány részéről, bizonyos, általuk ellátott állami funkcióért kártalanításban részesíttetnek; a másik cél pedig az, hogy a városi köztisztviselők anyai helyzetét, fizetésük emelésével lehetőleg megjavítsák és a köztisztviselőknek a teljes nyugodt megélhetést, munkaképtelenségük és előregedésük esetére nekik, haláluk esetére hátramaradóiknak a nyugdíjigényét biztosítsák, ami szintén csak állami támogatással és a városi tisztviselők szolgálati pragmatikájával érhető el.

Mi legalább így képzeljük a dolgot és nem is képzelhetjük másként, hogy a városi vezető tisztviselők pusztán csak a maguk anyagi helyzetének javítására és nem ezzel egyidejűleg a vezetésük alatt álló városok polgárai köztelherviselésének könnyítésére is kívánnak a városok országos szövetezését.

De éppen mert ez a szövetezés csak ilyen célokra képzelhető el, nem lesz érdektelen a rendezett tanácsú városok figyelmét a törvényhatósági joggal bíró városok évek előtt megkezdett és ma is folyó, hasonló irányú mozgalmaira felhívni, annyival inkább, mert abból okulást is meríthetnek.

A törvényhatósági joggal bíró városok vezető tisztviselőinek 1900. évben Győrött tartott országos tanácskozása kimondotta, hogy: »Régi sérelme a városoknak, hogy a tulajdonképeni állami igazgatás közvetítése céljából nagy és költséges apparátust kell fenntartaniuk, a nélkül, hogy az állam ezen fenntartási költségekhez bármivel is hozzájárulna. Az igazság legegységibb követelménye tehát, hogy az ez irányban tett kiadásokat az állam, melynek közvetlen érdekei érvényesítése és előmoz-

ditása céljából ezen kiadások tételnek, a városoknak megterítése.»

Szakasztott ez a helyzete a rendezett tanácsú városoknak is, amint-hogy ez Szentes város egyik képviselői közgyűlésén kifejezésre is jutott amelyből kifolyolag, közgyűlési határozat alapján, e sérelem orvoslására országos mozgalom is indult ki éppen innen, Szentesről.

De — és itt jön a bökkenő — bár innen-onnan 4 évre, hogy az önálló törvényhatósági jogú városok ezen kongresszusának határozatai az országgyűlés mindkét házához és az egyes szakminisztériumokhoz is felterjesztettek — ez ügyben mindmáig éppen semmi sem történt. Azok a városok mint eddig, most is viselik mindazon terheket, melyeket az állami igazgatás közvetítése reájuk ró. Viselik, a nélkül, hogy a legkisebb mértékben kárpótlatnának, — saját vagyonukból, ha van, ha nincs, akkor a polgárságra kivetett pótdoból.

Pedig a városok e címen való kiadása mondhatni évről-évre fokozódik.

Hiba volt, hogy sem az önálló törvényhatósági jogú városok kongresszusa, sem polgármestereik később tartott országos értekezlete nem jelölte meg tüzetesen azokat a helyi közigazgatás munkakörébe utalt feladatokat, melyeket az állam helyett ma a városok kénytelenek ellátni és amelyek költségeinek állami megterítését így joggal igényelhetik is.

Mi tudjuk, melyek ezek a feladatok. Tudjuk, hogy ilyen az állami adók kivétele, kezelése és behajtása, a katonaugyek, a kihágási, kisebb polgári bíráskodás, az árvaügy, a közrendészet, közbiztonság és ebben a bűnügyi nyomozás, a bűnügyek körül sok más teendő ellátása, a haszonállatok, lovak, kocsik, szekerek összeírása és többféle statisztikai adatgyűjtéssel járó teendők. Ez csak a nagyja, melyek mellett számtalan más apróbb ilyes teendők ellátása évenként óriási terheket ró a városokra. És mindezekért semmi ellenszolgáltatást nem kapnak a városok az államtól.

A törvényhatósági jogú városokat ujjában az állam némileg kárpótolni akarta mégis azzal, hogy a közigazgatási hatóságok által kihágásért elítéltek pénzbüntetéséből befolyó összegek felét átengedte nekik szegényalapjuk javára. De mi ez, a nagy anyagi teherrrel szemben, mely alatt a városok görnyednek? — Egy csepp víz a tengerben. Hasonló az egyszeri ember nagylelkűségéhez, aki amit adott ajándékba, kétszerannyit

vett ki a megajándékozottnak a másik zsebéből²¹.

Éppen ezért itt volna az ideje annak, hogy a városok együttes erővel mozdítsanak meg minden követ arra nézve, hogy az állam helyett végzett feladatok teljesítésével járó kiadásaiért ugyancsak az állam által kárpóltassanak is, vagy pedig, hogy azok kezelését és ellátását az állam vegye át és saját tisztviselőivel végeztesse, bárha ezt az utóbbit gyakorlati kivétel és sok más tekintetből is célirányosnak, helyesnek nem tartjuk.

Helyén való volna, hogy e célok elérése érdekében az összes magyar városok testvériesen kezét fogják és egyöntetűen, együttes, imponáló erővel lépjenek fel. A törvényhatósági jogú és a rendezett tanácsú városok együtt, karöltve, mert hiszen e részben helyzetük egyformán súlyos is és így egynek kell lennie a kiküzdendő célnak is.

Ne várjuk, hogy a sült galamb magától repüljön a szánkba. Hiszen jól tudja mindegyikünk, hogy szemérmes koldusnak üres a tarisznyája.

Eljárás a ragadós állapotbetegségek eseteiben.

Gazda közönségünk — bár az állategészségügyi törvény régóta életbeléptetve van, még ma is tájékozatlan sok részben az ezen betegségekkel szemben követendő eljárásra és arra nézve, hogy esetleg hatóságilag kípuztított állataiért mikor és milyen mérvű kártérítést igényelhet.

Erre vonatkozó tekintettel, gazdáink kiokulására közöljük a ragadós állapotbetegségek fellépése eseteiben követendő eljárásról a következőket:

Az állategészségügyi törvény szigoruan elrendeli, hogy minden gyanús állatmegbetegedés, vagy gyanús állapotbetegségben való jószágelhullás azonnal bejelentendő az előjárásnál, tehát Szentesen a rendőrkapitányságnál, községekben a jegyzőnél.

De nemcsak az ilyen, hanem bármilyen más állapotbetegséget és elhullást is jó bejelenteni, mert a gazda nem mindig tudja, hogy az állat közönséges betegségben szenved, vagy hullott-e el és nem ragadós betegségben.

A betegség vagy elhullás esetén, a megtörtént bejelentés után a hatóság hivatalból küldi ki a hatósági állatorvost az illető helyre, aki az esetleges vész terjedésének meggátolására utasításokat ad, amit pontosan kell követni egyrészt azért, mert hogy ezt a törvény így rendeli, az ellene vétőt pedig szigorúan büntetik, másrészt azonban a gazda saját érdekében is, nehogy egészséges állatai is megbetegedjenek és elpusztuljanak.

Van rá eset, hogy a beteg, vagy be-

teggég gyanújában levő állatot vagy állatokat a hatóság lebunkóztatja, vagy egyébként kiirtatja, így akadályozva meg a ragadós és járványos betegségek továbbterjedését.

Ilyen esetekben, nehogy az egyes gazda nagyon károsodjék, a törvény úgy rendelkezik, hogy az illető gazda bizonyos kárpótlást kapjon. És különösen ez az, amire a gazdaközönség figyelmét felhívjuk, mert ha erről tájékozódással bír, kevésbé fogja ezután a telkén fellépett ilyes állatbetegségeket eltitkolni.

A kártérítési esetek és mértékek tehát a következők:

Az állat becsértékének felét térítik meg, ha a hatóság keleti marhavészben beteg állat lebunkóztatását rendelte el. Ebben az esetben azért adják csak felét a becsértékének, mert az illető állat minden valószínűség szerint úgys elpusztult volna.

Ugyancsak a becsérték felég jár kártérítés, ha a hatóság takonykór (bőrtérég) gyanújában volt állat leölését rendelte el és az állaton — leölése után is — csak gyanús jeleket észlelnék és a betegség egész bizonyossággal nem állapítható meg. Továbbá az úgyevetett takonykórban szenvedő leöltő után is fél kártérítés jár.

A becsérték kétharmadát térítik meg, ha keleti marhavész, lépfene, rühkór, sertésvész gyanúja miatt rendelte el a hatóság az állat lebunkóztatását és lebunkóztatás után a felboncolt állaton az említett kórságoknak csak gyanúja állapítható meg.

Az egész becsérték megtérítik, ha a lebunkóztatott állat, boncolás után megállapítva, semmiféle ragadós betegségben nem szenvedett. Mert előfordul, hogy a külső jelek ragadós betegséget mutatnak és csak ha a lebunkóztatott állatot felboncolják, akkor derül ki, hogy ilyen betegség esete nem fordult elő. Meltányos és igazságos tehát, hogy ilyenkor a gazda ne károsodjék. Ugyancsak teljes kártérítés jár a vészterjesztő anyagok: takarmány, istállószerek stb. hatóságilag történt megsemmisítése eseteiben is.

A legveszedelemesebb állatbetegség, a ragadós tüdőbub gyökeres kiirtására sokat áldoz az állam. Lebunkóztatja mindazt a marhát, mely ebben a betegségben szenved, vagy annak csak gyanújában van is. Ha boncolás után kiderül, hogy a lebunkóztatott állat tényleg ragadós tüdőbubban szenvedett, — a becsérték 90 százalékát térítik meg; ha azonban az állatot a fertőzésnek csak gyanúja miatt emésztik el, akkor a teljes becsértéket megkapja az állat tulajdonosa.

Látni való ezekből, hogy nem szükséges a gazdának idegenkednie attól, hogy minden nála előforduló állatbetegedést azonnal bejelentse a hatóságnak, sőt hogy a maga érdeke ellen cselekszik az a gazda aki az ilyen megbetegedéseket eltitkolni igyekszik.

A községjegyzők magánmunkáiról.

A napilapok közleményei szerint a belügyminiszter rendeleti úton szándékozik a községi és körjegyzők magánmunkáit szabályozni, még pedig a fizetésre és az ügyvédségre és körjegyzőkre való tekintettel.

Egy fővárosi napilapban, ezzel a kérdéssel kapcsolatban, egy körjegyzőtől olyan fejtegetés is közzé volt, mely szerint hazánkban a szerződéseknél csak két százeleket kötnék a körjegyzők előtt és ezért ma tudnak a körjegyzők megélni, amiből

az a követeltetést vonta le a cikkről, hogy ezek szerint korlátozni kell a községi jegyzők magánmunkálatait.

Mindezeket így olvasva, az első pillanatra szinte megdöbben az ember. Ha azonban higgadtan gondolkozunk e jelenségek fölött, hamarosan belátjuk, hogy a megdöbbenés kissé korai, sőt talán indokolatlan is, mert hiszen a tervezett belügyminiszteri rendelet szövegét még senkinek ismeri, azt pedig a kormányról szinte feltételezni sem lehet, hogy ezt a — nemcsak a jegyzői kar — de a nép életében is olyan nagyon fontos kérdést rendelteti úton kedvezőtlenül intézze el; ami különben — nézetünk szerint — lehetetlen is volna, — miután ez nemcsak közigazgatási, hanem magánjogi kérdés is, melynek a jegyzői karra kedvezőtlenül megoldása csak törvényhozás útján volna lehetséges.

Hogy erről a kérdésről tiszta képet alkothassunk magunknak, lássuk csak, melyek azok a magánügyek, amikkel a jegyző ma jogszerűen foglalkozhat:

1.) Katonai ügyekben mindenemű kedvezmény kérelmezése.

2.) Adó és közigazgatási ügyekben kérvények szerkesztése és megírása.

3.) Mindenemű szerződések — és teleknyói jogok feljegyzésére irányuló kérvények készítése.

Szóval, kizárólag perenkívüli ügyek, melyek ügyvédi eljegyzést nem igényelnek.

Hogy ezeknek a munkálatoknak a teljesítése továbbra is, — korlatozás nélkül — megengedtesék, — ez első sorban nem annyira a jegyzők, mint a nép érdeke. Aki a falusi életet ismeri, az tudja, hogy mi a jegyző a faluban. Annak az egyszerű népnek miudne, legkisebb és legnagyobb ügyében hivatott és köteles tanácsadója, aki elvész a népre nézve, ha neki jövőre ezekkel az ügyekkel foglalkoznia nem szabad.

Kihez fordul a falusi ember akkor, ha anyagi dolgait rendezni akarja, ha valami baj éri: ingyenes tanácsért? Talán a közel városban lakó ügyvédhez, aki a viszonyokat nem ismerve — akármilyen jogtudós legyen is — beváló tanácsot alig képes neki adni és akinek ideje igen drága lévén, a legkisebb vele való érintkezésért is 5—10 koronát számít fel?

Rengteteg idő és pénzvesztéseget okozna a népnek a behozandó ügyvédi kényszer. Minden egyes adásvételi vagy csere esetén az ügyfeleknek, az azonossági tanúknak be kellene fáradozni az ügyvédhez a városba s ami a legrosszabb a dologban, gyakran hiába mennének, mert teleknyói parcellákról és azok számaírói van ilyenkor szó és ezek között eligazodni csak a helyszínen lehet.

Maga a díjazás — ami a jegyzőnek jár — az is annyira jelentéktelen kevesebb, mint amennyit az ügyvédnek fizetne el, hogy a közönség ezután is jelentékeny pénzt takarít meg. Van olyan szabályzat a községjegyzői magánmunkálatokról, hogy egy adásvételi szerződés szerkesztése, teleknyói tulajdonjog szerzéssel, ha az ingatlan értéke 1000—2000 koronát tesz ki, 7—8 koronába kerül. Van-e ügyvéd, aki ezt a munkát ugyanannyiért elvégzi úgy, hogy a feleknek e mellett sem utazási költségük, sem időmulasztásuk nem merül fel?

A felsorolt munkálatok teljesítéséhez jogvégtetés, magasabb jogi tudás egyáltalán nem szükséges. Elég ahhoz a jogból annyi, amennyit a jegyzői tanfolyamok és az éleliskolájában tanult meg a jegyző. Föltétlenül szükséges ellenben a helyi viszonyok, közigazgatási, adó és honvédelmi törvények s végül a teleknyói rendtartás alapos ismerete; hiszen a teleknyóívetzők sem jogvégtettek és mégis értenek a teleknyói ügyekhez.

Hogy e munkálatokat a községjegyzői kar ma elég jól teljesíti, bizonyítja ezt az a körülmény, hogy nagy számahoz viszonyítva alig akad ez irányú működéskül ellenpanasz; pedig a jegyző az ilyen magánmunkálatokért — úgy azok korrektsége, valamint a díjtételek pontos megtartása szempontjából is felelősséget felel.

Visszont — az ügyvédek jogi szakkép-

zettsége nem mindig nyújt abszolút biztonságot a közönségnek. Számos eset bizonyítja, hogy éppen a helyi viszonyok ismeretének hiányából és a szakképzettségben való nagy bizakodásból, a perenkívüli — teleknyói ügyekben az ügyvédekhez fordult felek szomorú tapasztalatokhoz jutottak.

Ezek volnának az apróbb érvek, amelyek a behozandó ügyvédi kényszernek a nép érdekében való összcütökésését bizonyítják. A legnagyobb azonban az, hogy részint az idő és térbeli akadályok, részint a tetemes pénzadózat a népet arra fogják kényszeríteni, hogy az eltiltott jegyző helyett tudákos zugfirkászait irassa meg okmányait, melyek a teleknyói rendtartásnak meg nem felelve, illetékező végett bemutatva és teleknyóívilag érvényesítve sohasem lesznek.

Hogy hány, keserves pénzen megszerzett ingatlan kerül majd az előző tulajdonos adósságaiért dobra, mennyi per fogja pusztítani a jóvalaó parasztgazdát és végre hány esetben rójják ki a 2—3-szoros illetéket a vételi szerződés késedelmes bemutatásáért: ezt elképzelni sem lehet.

Az igaz, hogy az ügyvédek és körjegyzők száma ma már annyira megszorodott, hogy különben is nagy igényeiket a közönség kielégíteni képtelen; ez azonban aligha lehet alapos ok az ügyvédi kényszer behozatalára s egy másik testület régi joga biztosított kényerének elvételére. Különösen akkor, mikor a magyar nép már alig élhet hazájában s az óriási terhek alatt roskadozva, százezérel váródnak ki, jobb hatást keresni.

Legyünk továbbá tisztában egy nem jelentéktelen körülménnyel, és ez az, hogy az ügyvédi és körjegyzői karnak joga volt és ma is joga van mindazokat a munkálatokat teljesíteni, amiket a jegyzők teljesítenek és ők e jogokkal élnek is ott, ahol megtelepültek. Ők azonban most nem jót, hanem kényesert kívánnak, a jegyzők eddigi jogosítványainak eltörlését, hogy versenytárs nélkül maradhassanak.

A jegyzői kar szempontjából véve bírálat alá a kérdést, először is rég idők előtt szerzett, azóta gyakorolt, törvények által elismert és szentesített jogokról van szó.

Lehet-e ettől a joggól, ettől a szerény jövedelemtől azt a tisztviselőt megfosztani, aki a közigazgatás szekerét húzza, aki szolgál a népek, szolgál az államnak egyaránt — napi 12—14 órát dolgozva, 1200 korona fizetésért; akinek nincs előmenetele, nagyon sokszor elég kenyere sem; lehet-e ezt megtenni csak azért, mert mások kalácsot akarának mindig enni.

Törvény mondja ki, hogy a jegyzők javadalmát nem csökkenthetik, pedig a tervezett fizetéselés nem kárpótolhatná a magánmunkálatok jövedelmének elvesztését és így a jegyzői kar nem sorsának javítását érné el vele.

Nem is hisszük különben, hogy a községjegyzői karnak e részben nyugtalanságra oka volna. Nyugodtan megbízhathatnak a belügyminiszter igazgátszerűségében és hazafias bölcsességében, mely semmi esetre sem fog alkalmat adni arra, hogy rajtuk és velük szemben jogszerűen cselekedjen.

Ujdonságok

Szentés, 1904. május 19.

A megyegyűlés tárgysorozatából. Csongrád vármegye f. hó 30-ki rendes évnegyedes közgyűlésére 217 ügyet tűztek ki tárgysorozatra, ezek között sok igen fontos és általános érdekű ügyet is. A tárgysorozatra felvett ügyek közt a legfontosabbak a következők: Alispáni évnegyedes jelentés. — A közigazgatási bizottságba és a központi választmányba 1—1 tag választása. — Belügyminiszteri rendelet a vármegye módosított szervezeti szabályrendeletének módosításáról. — A kereskedelemügyi miniszter rendelethez a törvényhatósági utak műtűta leendő kiépítésének programját megállapító törvényhat.

bizotts. határozat felülvizsgálata tárgyában. — A belügyminiszter rendelete a közsegélyügyi magánmunkálatokról alkotandó szabályrendelet ügyében. — Belügyminiszeri leirat a várm. gyámpéntári szabályrendelet módosítása tárgyában. — A kereskedelemügyi miniszter rendelete a dorozsma—majsai és a kistelekek—majsai törvényhatósági utak Pestvármegyében elvonuló szakaszára vonatkozólag. — Több vármegyei törvényhatóságnak II. Rákóczi Ferenc hamvainak hazaszállítására ügyében Ő Felsége, a királyhoz intézett közlésről felirata. — Dr. Kelemen Béla indítványa Derekegyháza, Nagymágocs, Sövényháza, Magyartés és Fábianszabony községek megszűntetése s a szomszédos községek és városokhoz leendő csatolása iránt. — Abaujvármegyei községeinek a külföldön székelő közös képviselői hatóságoknak a magyar honosok ügyében maganyelvű eljárásra köteleztetése iránt. — Szentes város és a csongrádm. gazd. egyesület kérelme a Duna-Tisza közötti csatornának csongrádi irányban leendő kiépítésére iránti felirat intézése végett. — Alispáni előterjesztés egy közúti gőzhenger és felszerelési tárgyainak beszerzése iránt. — Alispáni jelentés a horgos-szabadkai közúti közlekedési köztűnk a törvényhatósági köztűnk hálózatába leendő felvétele iránt megtartott tárgyalás eredményéről és ezzel kapcsolatban dr. Kelemen Bélának ezen út felvétele és a szentes-orosházi útnak kihagyására vonatkozó indítványa.

— A Duna-Tisza csatona előmunkálataira vonatkozólag a kormány által a képviselőházhoz betherjesztett s az ország közállapotaírói szóoló jelentés megemlíti az 1901. évben végzett talajfúrásokat és a helyszínrájozoknak kataszteri térképlepokon való előállítását. Az eddig kidolgozott tervek szerint a fővonal Kecskemét és vidékének megkezdésével vezetne Budapestől Csongrádra, mivel Kecskemét és vidéke már igen magasan fekszik. Minthogy azonban Kecskemét sok tekintetben különös figyelmet érdemlő nagy forgalmi középpont, azért 1902-ben egy Adacs—Kerekegyháza—Kecskemét—Kiskunfélegyháza irányban vezetendő egészen új vonal tervét készítették elő.

— A népbarátok. A Mindszenti községi válságügyi bizottság olyan határozatot hozott a napokban, mely komoran, de egyúttal érdekesen is megvilágítja azt, hogy milyen igaz népbarátok (?) az úgynevezett szocialisták. Ebből a szempontból érdemes, hogy a Mindszenti esetről mi is írjunk. Ugy történt a dolog, hogy mintegy hetven Mindszenti lakos kérvénnyel fordult a fentebb említett bizottsághoz az iránt, hogy a közlegelőnek a község alatt elterülő azt a részét, melyet a vízlevezető csatorna határol, engedjék át nekik libalegelőnek. Könnyű elképzelni, hogy a legelőt nem a jómódban élő, vagyonos emberek kérték, hanem a legszegényebb néposztályhoz tartozók, akik se tehenet, se malacot nem tarthatnak, mert nincs miből, ellenben egy-két liba tartása után mégis csak számíthatnának néhány fillér jövedelemre, No-hát, a tisztelt bizottság összeült tanácskoznia a kérvény dolgában. Korom Gáspár községi képviselő melegen ajánlotta, hogy teljesítsék a szegények kérelmét, melynek teljesítése mellett érveltek: Vigh Gyula uradalmi mérnök és Taray István járási főszolgabíró, valamint Antal András jegyző is. De hát, a többség elutasította a kérelmet, megtagadta a libalegelítési engedélyt és ezzel több száz földhöz ragadt szegény családtól elvonta an-

nak lehetőséget, hogy ezen a révén néhány forintotcska jövedelemhez jusson. Azok sorában pedig, akik a szegény néptől a libalegelőt megtagadták, első volt Kiss Balázs másodbíró, a szocialista, aki a piacon hangosan siránkozik a nép nyomorúságán, de mint bent ülő lenézi azokat, akik rá szavaztak. A második volt Gál Vendel községi péntárnok, aki elefejtette, hogy neki is a szocialisták adtak kenyeret. A harmadik volt Baró Balázs képviselő, akit a szegények választottak meg szószólójuknak. A negyedik Veres Sándor községi bíró, aki a nép bizalmából ül a bírói székből, ahol a nép sorsának javítása volna a főkötelessége. Szóval, a Mindszenti szocialista nép jól választotta meg barátait. Derék képviselői vannak a községében, akik ilyenformán hordják szívükön a szegény nép érdekeit.

— Az új plebánus Mindszenten. A Keller Lajos elhalálózásával Mindszenten megüresedett katolikus plebánosi állásra kinevezett Kádár Szilveszter, legutóbb sádorfalvi plebánus, — mint értesülünk, Mindszenten a f. hó 17-én foglalta el új állását. Kádár Szilveszter katolikus lelkes nem ismeretlen közönségünk előtt sem, mert éveken át Szentesen kaplankodott és ezen idő alatt, mondhatjuk, mindenek rokonszenvét és becsülését kivívta magának előzetekénységével. A Mindszenti örülhetnek, hogy őt kapták plebánusul, mert hisszük, hogy méltó utódja lesz minden tekintetben az ő elhalt jeles plebánusunknak.

— Művésztalaj. H. Novák Irén, Guthy Sarolta, és Novák Árpád, akikről lapunk előző számban írtuk, hogy pünkösdi első napján előadás adnak nálunk a színházteremben, már a mai napon Szentesre érkeznek és az ünnepre itt is maradnak. H. Novák Irén egyik legjelesebb tagja volt a kolozsvári nemzeti színháznak, akinek onnan történt távozását még most is sajnálják a kolozsváriak, Guthy Sarolta pedig egyike a legkiválóbb magyar énekművésznőeknek, aki díszére valna egy opera színpadnak is. A társaság harmadik tagja: Novák Árpád szintén a fiatal színészgárdá egyik rokonszenves tagja, így tehát kilátás van rá, hogy pünkösdi első napjának estjén kellemesen szórakozhat a közönségünk.

— Tejszövetkezet Csongrádon. Csongrádon tejszövetkezet alakításán fáradoznak mostan, melyhez már nagyban és elég eredménnyel gyűjtik az aláíásokat, mert eddig a gazdaságai több, mint 100 ténélrel jegyezte a szövetkezetbe való belépési készségét. A tejszövetkezet alakítása érdekében Csongrádon pünkösdi ünnepén nagy gazdagülés lesz, melyen Galambos Sándor obecsei birtokos, a tejszövetkezet lelkes terjesztője is részt vesz.

— Az iparos gyakorlati képzettségének igazolása. Képesítéshez kötött iparágaknál a szakbavagó munkában eltöltött gyakorlati foglalkozásnak munkakönyvvel való igazolása tárgyában a kereskedelemügyi miniszter az összes II-od fokú iparhatóságokhoz a következő rendeletet intézte:

Az érdekelt iparos-körökből igen gyakran panaszkot hangzanak föl, hogy az iparhatóságok az 1884. évi XVII. t.-cz. 4. és 6. §-ai által előírt szakbavagó munka igazolására szolgáló okmányok elfogadása körül nem a kellő gondossággal járnak el, minek folytán olyan egyének is jutnak valamely képesítéshez kötött mesterség önálló üzésére szóló iparigazolvány birtokához, kik a kellő szakmabeli képzettségét teljesen nélkülözik. Ez a körülmény főleg arra vezethető vissza, hogy sok esetben a szakbavagó műhelyi munka, munkakönyv hiányában, a folyamodó által felmutatott magánbizonyítványok alapján igazoltatik. Tekintettel arra, miszerint az 1884.

évi XVII. t.-cz. 99 §-a értelmében minden iparosgeszédnek és gyári munkásnak a törvény életbe lépése óta munkakönyvvel kellett ellátva lennie; tekintettel továbbá arra, miszerint az idézett törvény életbe lépésétől számíva immár húsz év telt el s így annak rendelkezési a lefolyt hosszú idő alatt teljesen a köztudatba mnhettek át, a volt földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi minisztérium 21,933/889. számú valamint hivatali elődóm 70,335/891. sz. rendeletének részbeni hatályon kívül helyezésével a következőket rendeltem: Az 1884. évi XVII. t.-cz.-ben említett esetekben a szakbavagó munkában eltöltött 2, illetve 3 évi gyakorlati foglalkozás ezentul kizárólag a munkakönyvvel igazolható, kivéve azon esetet, midőn a bejelentő fél az idézett törvény életbe lépéséig megelőző időszakra nézve kívánja a szakbavagó munka által szerzett képesítését igazolni.

— Szintársulatunkról. Hogy az alföldi szintkerület megalakult és Szentes ebbe a kerületbe lépett be, — ez évben, a kerületbe tartozó városok kiküldötteinek megállapodásához képest, Palotay Antal igazgató szintársulata fog nálunk is játszani, melynek névsórá az új igazgató beküldte az előjáróshoz, valamint hogy a kerület elnöke: Lukács György dr. Békés vármegyei főispán is megküldte már a polgármesternek — aláírás végett — a kerület és a szintársulató között létrejött szerződést. Szintársulatunk ez idő szerint Félegyházán játszik, még pedig — úgy írják — a közönség osztatlan tetszése mellett. Erre enged következtetni a, hogy az ottani lapírunk, a Félegyházi Hírlap igen rokonszenvesen ír a tarsulatról és sok dicséretet annak egyes tagjairól. Így különösen kiemeli a nevezett lapírunk Solti Vilma és R. Szűcs Margit énekesnőket, Gelléri Gizát, P. Nagy Lindát, Perényit, Baloghót, Gyárfást, Madást, Kovacsot, Gáspár Annát, Balogh Bözökit. — A szintársulat ez évben szeptember és október hónapokban játszik nálunk.

— Lemorzsolta az újját. Nagy szerencsétlenség érte f. hó 10-én Mindszenten, a Pánczél tésvéreknél alkalmazásban levő Balogh Balázs nevű kocsiat. A nevezett kocsi koricat morzsolta a géper, miközben jobb keze véletlenül a fogaskerekhez került, mely aztán a középső újját a sző szoros értelmében tőlő kiéptte. A szegény család os ember egy év előtt iratkozott be az országos gazdasági cseléd- és munkássegély pénztárra és így bizton számított rá, hogy munkaképtelensége folytán segélyben részesül. Csakhogy a szerencsétlenséghez hozzájult még az is, hogy az utolsó negyedévi tagsági járuléknak befizetését olyan kézre bízta, mely a kérdéses összeget akkor juttatta csak rendeltetési helyére, amikor Balogh Balázst, mint hanyag fizetőt a humánus intézmény tagjai közül már ki kellett törölni. Így aztán — önhibáján kívül — az anyagi támogatástól is elesik a szerencsétlen ember, ha csak pártfogója nem akad, aki illetékes helyen az érdekekben közben járjon.

— A gözgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden június hó 1-én délelőtt 9 órakor fognak, a Szeged alsóvárosi új vízműtelepén megtartatni. A kellően felszerelt vizsgalati kérvények Szegedre, Szilágyi utca 1. szám alatt, a m. kir. kerületi iparfelügyelőséghez küldendők be.

— Színészet Tápén. Tápé közel fekszik Szegedhez; de talán ennél messzibbre nem is hatolna el a híre a csöndes kis falunak, ha a lakosai nem szönének olyan rengeteg sok, kitűnő és mindenfelé keresett gyékény. Amilyen egyszerű a falu, olyan csöndesek, jámborok a lakói is. Tápé bizony csak úgy és akkor színel a rendőri, vagy a bírósági bünygyek krónikájában, ha valami idegen kalandor vetődik oda és ez követ el büntetendő cselekményt. Így történt ez a mult esztendőben is, mikor egy vándor komédias csapat telepedett le a községben. A csapat egyiké, bizonyos Orbán Balint nevű színész, mint ahogy magát a törvényszéken nevezte, melegedés ürügye alatt

beszállította magát Miklós Imréné lakásába, amelyből, míg az asszony bent jár egyszer Szegeden, a szekrény felcsiszolása után 28 koronát ellopott. A tolvaj komédiást, belesmerő vallomása után; lopás büntette miatt, hat hónapi börtönrre ítélte a bíróság.

Vizsgai sorrend.

A Szentés város által fenntartott tanyai iskolák és polgári leányiskolában az 1903—4. iskolai évben. I. Tanyai iskolák. Május hó 26-án d. e. Tókény; iskolaszéki kiküldöttek: Gerőcz Lajos, Csúcs Antal és Bánfalvi Lajos. — 26-án d. e. Ecser, d. u. Kaján; isk. sz. kiküldöttek: Balázsovits Norbert, Papp Lajos és Dr. László Vilmos, 27-én d. e. Derekegyháza oldál, d. u. Dónát; isksz. kiküldöttek: dr. Ulár István, Pap Lajos és Vecseri János. — 28-án d. e. Királyság, d. u. Eperjesszél; isksz. kiküldöttek: Futó Zoltán, dr. Ulár István és Körtvélyessy Sándor. — II. Polgári leányiskola. Június hó 23-án d. e. I. délután III, 24-én d. e. II, délután IV. osztályvizsgája. A vizsgák d. e. 8 óraker, délután 3 óraker kezdőknek. Június hó 26-án d. e. 10 óraker záróünnepély. — A növendékek által készített kézmunkák és rajzok a vizsganapokon ki lesznek állítva és a szülők, érdeklődők által megtekintethetők — Szentés város községi iskolaszékének 74—904. sz. határozatából.

Kiss Zsigmond, isksz. elnök.

Felelősszerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.
Társaszerkesztő: MATEFFYLÁSZLÓ
Kiadótulajdonos „Szentés és Vidéke” könyvnyomda

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányú gyógyszer, mely az elvesztett erőt visszaadja. Mindazok, akik éretnak, ingyen kapnak egy próbacsomagot, egy 100 oldal vastag könyvvel együtt, postaszállítmánykint, jól becsomagolva. A legcsudálatramelőbb csudagyógyszer ez mely már ezreket megmentett, akik ijűkőri kicsapongások folytán erejüket veszítették vagy ezenközben betegeseket szereztek. Ez okból elhatározta az ízetes, mindenkinek — aki kéri — egy csomag gyógyszer magyarköz könyvecskével díjtalanul küldeni. E ház szerrrel otthon gyógyítható a baj és mindenki aki ijűkőri kicsapongások folytán nem bajokban, szellem-nyegességben vagy chronicus betegségekben szenved otthon gyógyíthatja magát. Ez a gyógyszer korvetlenül ama szerelkre hat, melyek erősítésre szorulnak csudás és eredménytel gyógyítja meg az évek óta állandóan betegket is. Örökös és újjak irhatnak az alant jelzett címen a „State Medical Institute”-nak, honnan a próbacsomagot címűnkre azonnal megküldik. Az ízetés első sorban azokat akarja megmenteni, akik gyogykezelésűk végett otthonukat el nem hagyhatják. A próbacsomag is megmutatja, milyen könnyen lehet e borzalmas betegségek-ből otthon is gyógyítani. Az ízetés nem tesz kivételt. Mindenki, bárholon magyarul is írhat a gyógyszerért, amire a legnagyobb dískrédió mellett díjtalanul elküldik neki a próbacsomagot a magyarázó könyvvel együtt. Irton tehát — akinek kell — mindenké azonnal. A küldemény olyan szépen van csomagolva, hogy senki se tudja meg a tartalmát, a levelet így kell megcímezni: State Medical Institute 6901 Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika és minden level portamentesen küldendő.

Tavaszi és nyári évad 1904.

Valódi brünni kelmék

Egy maradék 3.10 7-8. 19 kor jó
hosszú, teljes férföl- 12-14 kor. jobb
töny (kabát, nadrág és 16-18 kor. finom
mellény) kiad csak 21 kor. legfinom.

Egy maradék fekete szalonblöntonböz 20 kor. — valamint feöltözöveketek, turistalódent, sejenkamgarat stb. gyári áronak küld szét a realénak és szolldnak elismert szövetgyári raktár 30 5

Siegel-Imhof Brünnen.

Minták ingyen és bérmentve. Mintahü küldésért jótállás.

Magánvevők előnyei, hogy szövetet közvetlen a fenti cégnél, a gyárból rendelhetnek, jelentékenyek.

4789. sz. 1904.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei temesvári Pünkösdi országos vásár

f. évi május hó 26-tól bezárólag május hó 30 ig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása

az országos vásárra május hó 29 től, csütörtökön reggel 5 óratól kezdve

meg van engedve.

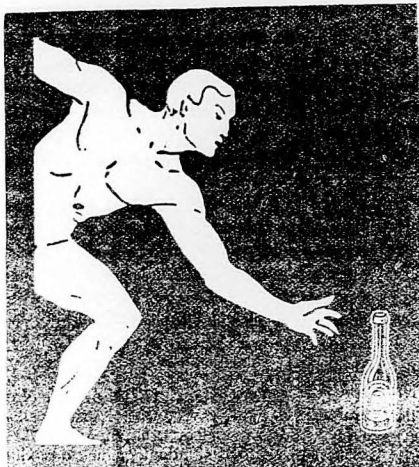
Temesvárott, 1904. évi ápril. 20.

A városi főkapitányságtól

2—1

Bandl Rezső,
főkapitány.

Bánáti lö, szarvasmarha- juh- és sertés vásár
Gyümölcs-, mezőgazdasági- kereskedelmi, és iparvásár.

BRÁZAY-féle SÓSORSZESZ

A BRÁZAY-féle sósorszeszszel való borogatásnak nagyon egyszerű a módja. Belemártunk a sósorszeszbe egy darabka vésznat s ezt oda teszszük vagy oda kötjük az illető testrésze.

4—1

Legnagyobb nyeremény esetleg 600000 márka

Szerencse jelentés!

A nyereményekért az állam szavatol.

Meghívás a Hamburg állam által biztosított

nagy pénzsorsjáték nyeremény esélyeiben való részvételre, amelynél 9 millió 385.660 márkát okvetlenül nyerni kell.

Ez előnyös pénzsorsjáték főnyereményei a következők: a lehető legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben 600000 márka.

1 jutalom	a	300000	márka	4	»	30000	márka
1	»	200000	»	4	»	20000	»
1	»	50000	»	3	»	15000	»
1	»	45000	»	16	»	10000	»
2	»	40000	»	31	»	5000	»
1	»	35000	»	100	»	3000	»
1	»	30000	»	128	»	2000	»
1 nyeremény	»	100000	»	515	»	1000	»
1	»	60000	»	686	»	300	»
1	»	50000	»	164	»	200	»
1	»	40000	»		»		»

A sorsjáték, mely 7 osztályból áll, összesen 96000 sorsjegyből áll, melyekre 46530 nyeremény és 8 jutalom esik, úgy, hogy csaknem fele a sorsjegyeknek biztosan nyer.

A legnagyobb nyeremény az I. osztályban, a legszerencsésebb esetben 50000 márka, mely a II. osztályban 55000, a III.-ban 60000, a IV.-ben 70000, a V.-ikben 75000 a VI.-ikban 80000 és a VII.-ikben 600000 márka.

Az első oszt. ra, melynek húzása hatóságilag van megállapítva, a sorsjegy ára:

Egész eredeti sorsjegy csak 6 márka = 7 korona. Felsőrsjegy csak 3 márka = 3 50 korona. Negyed sorsjegy csak 1 50 márka = 1.75 korona.

A következő osztályok betétjei, valamint a pontos nyereményjegyzék az állami címmel ellátott hivatalos sorsolási tervezetből látható, melyet kívánatra ingyen és bérmentve előre megküldök.

A résztvevők mindegyike a húzás után azonnal megkapja tőlem, külön felszólítás nélkül, a hivatalos sorsolási jegyzéket.

A nyereménypénzek kifizetését és szétküldését az érdekeltekhez azonnal közvetlenül és titoktartás mellett eszközölöm.

Megrendeléseket postautalványon vagy utánvétellel kérek. 16—10

A húzások köztelése folytán forduljon tehát megrendelésével azonnal, de legkésőbb tolvó évi május 26-ig bizalommal

Hechscher Sámuel sen. banküzletéhez, Hamburgban.